

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३:

अस्तित्वात असलेल्या महाविद्यालयांमध्ये नवीन अभ्यासक्रम/विषय/विशेषस्तर विषय, अतिरिक्त तुकडी, नवीन विद्याशाखांना मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन आदेश क्रमांक: एनजीसी २०२२/(११६/२२)/मशि-४

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक: १६ ऑगस्ट, २०२२.

संदर्भ : (१) उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र. एनजीसी-२०१७/(२०८/१७)/मशि-४, दि. १३.०९.२०१७.

(२) शासन अध्यादेश असाधारण क्रमांक ५९ दिनांक ३ ऑगस्ट, २०२२

शासन आदेश

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ मधील कलम १०९ आणि संदर्भाधीन दि.१३.०९.२०१७ च्या शासन निर्णयान्वये विहीत केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार राज्यातील अकृषि विद्यापीठांनी शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ साठी नवीन अभ्यासक्रम/ विषय/ विशेषस्तर विषय, अतिरिक्त तुकडी, नवीन विद्याशाखांचे प्रस्ताव मान्यतेसाठी शासनाकडे सादर केले आहेत. सदर प्रस्तावांची संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये विहीत केलेल्या निकषांनुसार छाननी करण्यात आली. विद्यापीठांच्या शिफारशीच्या अनुषंगाने शासन स्तरावर केलेल्या छाननीनुसार पात्र ठरलेल्या प्रस्तावांना महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ मधील कलम १०९ (४) (घ) व त्याखालील परंतुकान्वये शासनास प्राप्त अधिकारानुसार त्या महाविद्यालयाच्या परिसरातील उच्च शिक्षणाची मागणी व शैक्षणिक निकड लक्षात घेता अस्तित्वात असलेल्या महाविद्यालयात खालील विवरणपत्रात नमूद केल्यानुसार नवीन अभ्यासक्रम/विषय/विशेषस्तर विषय, अतिरिक्त तुकडी, नवीन विद्याशाखांना खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून शासनाच्या प्रचलित कायम विनाअनुदान तत्वाच्या धोरणानुसार मंजूरी देण्यात येत आहे.

विवरणपत्र - अ

नवीन अभ्यासक्रम/ विषय/ विशेषस्तर विषय

अ.क्र.	अ.क्र.	संस्थेचे/ महाविद्यालयाचे नांव	प्रस्तावित नवीन अभ्यासक्रम/विषय
		मुंबई विद्यापीठ, मुंबई	
१.	१.	माजी आमदार दत्तुशेट पाटील शिक्षण प्रसारक मंडळाचे डि. एस. पी. कला, विज्ञान आय. टी. आणि वाणिज्य महाविद्यालय भूखंड क्र २३, सेक्टर ९, जीवन विद्या साधना केंद्राजवळ, कामोटे, जि. रायगड-४१० २०६	नविन अभ्यासक्रम १) बी एम एम (०-६०) २) बी एम एस (०-६०) ३) बी कॉम (अकाउंटिंग अँड फायन्यास) (०-६०) ४) बी एस्सी (इन्फोरमेशन टेक्नॉलॉजी) (०-६०)
२.	२.	अभिनव शेतकरी शिक्षण मंडळाचे अभिनव कॉलेज ऑफ आर्ट्स, सायन्स अँड कॉमर्स अभिनव एज्युकेशन कॅम्पस, गोडदेव, भाईंदर (पू), जि. ठाणे- ४०१ १०५	नविन अभ्यासक्रम १) बी. एम. एस. (०-६०) २) बी. एस्सी (कॅम्प्युटर सायन्स) (०-६०) ३) एम. कॉम (अॅडवॉन्स अकाउंटन्सी) (०-६०)

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर			
३.	१.	श्री शिवाजी शिक्षण संस्थेचे वेणूताई चव्हाण कॉलेज, विद्यानगर, कराड.	नवीन अभ्यासक्रम १. एम.ए. भाग १ - इतिहास (५०) २. एम.ए. भाग १ - इंग्रजी (५०) ३. बी.कॉम. भाग १- इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी (एंटायर) (८०) ४. एम.ए. / एम.एस्सी. भाग १ - भूगोल (५०) ५. बी.कॉम. भाग १ - बँक मॅनेजमेंट ६. एम.ए. भाग १ - अर्थशास्त्र (५०)
पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर			
४.	१.	डी.ए.व्ही. कॉलेज ट्रस्ट अँड मॅनेजमेंट सोसायटीचे द. भै. फ. दयानंद कला व शास्त्र महाविद्यालय, महर्षि दयानंद सरस्वती चौक, रविवार पेठ, सोलापूर- ४१३ ००२.	नवीन अभ्यासक्रम एम.ए. (हिंदी) भाग-१
५.	२.	डी.ए.व्ही. कॉलेज ट्रस्ट अँड मॅनेजमेंट सोसायटीचे द. भै. फ. दयानंद कला व शास्त्र महाविद्यालय, महर्षि दयानंद सरस्वती चौक, रविवार पेठ, सोलापूर- ४१३ ००२.	नवीन अभ्यासक्रम एम.ए. (मराठी) भाग-१
६.	३.	डी.ए.व्ही. कॉलेज ट्रस्ट अँड मॅनेजमेंट सोसायटीचे द. भै. फ. दयानंद कला व शास्त्र महाविद्यालय, महर्षि दयानंद सरस्वती चौक, रविवार पेठ, सोलापूर- ४१३ ००२.	नवीन अभ्यासक्रम एम.ए. (राज्यशास्त्र) भाग-१
स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड			
७.	१.	दयानंद शिक्षण संस्थेचे दयानंद विज्ञान महाविद्यालय, लातूर	नवीन अभ्यासक्रम एम.एस्सी - प्रथम औद्योगिक रसायनशास्त्र
८.	२.	दयानंद शिक्षण संस्थेचे दयानंद विज्ञान महाविद्यालय, लातूर	नवीन अभ्यासक्रम L.L.M. in Business Law
९.	३.	नांदेड एज्युकेशन सोसायटी, नांदेड सायन्स कॉलेज, नांदेड	नविन अभ्यासक्रम १) एम.एस्सी - स्टॅटेस्टीक्स
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर			
१०.	१.	धरमपेठ म.पा. देव स्मृती विज्ञान महाविद्यालय, उत्तर अंबाझरी मार्ग, अंबाझरी उद्यानाजवळ, ता. - नागपूर शहर, जि. नागपूर - ४४० ०३३.	नवीन अभ्यासक्रम १. एम.एस्सी (केमिस्ट्री) रसायनशास्त्र माध्यम - इंग्रजी, विद्यार्थी संख्या - २२ २. एम.ए. (समाजशास्त्र) As per Syllabus माध्यम - इंग्रजी, विद्यार्थी संख्या - ८०

			३. मास्टर ऑफ लायब्रीह्रि अँन्ड इनफॉर्मेशन सायन्स माध्यम - मराठी, विद्यार्थी संख्या - ५०
११.	२.	नबिरा महाविद्यालय, धंतोली, ता.- काटोल, जि.नागपूर - ४४१ ३०२.	नवीन अभ्यासक्रम १. विज्ञान - एम.एस्सी. (बॉटनी) विषय - As per Syllabus माध्यम - इंग्रजी अपेक्षित विद्यार्थी संख्या - २२ २. विज्ञान - एम.एस्सी. (झुलॉजी) विषय - As per Syllabus माध्यम - इंग्रजी अपेक्षित विद्यार्थी संख्या - २२
संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती			
१२.	१.	वाय.डी.व्ही.डी.कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय, तिवसा, ता. तिवसा, जि. अमरावती. (१२४)	नवीन अभ्यासक्रम एम.ए.भाग-१ (इंग्रजी वाड:मय) एम.ए.भाग-१ (इतिहास) एम.ए.भाग-१ (राज्यशास्त्र) एम.कॉम.भाग-१ (मराठी माध्यम)
१३.	२.	राजमाता जिजाऊ महिला महाविद्यालय, नेर,ता.नेर, जि. यवतमाळ	नवीन अभ्यासक्रम एम.ए. भाग-१ (इतिहास) एम.ए. भाग-१ (राज्यशास्त्र) एम.ए. भाग-१ (समाजशास्त्र)
१४.	३.	उत्कर्ष फाऊंडेशन, मु. पो. राहेरी, बु. सिंदेखेड संचलित उत्कर्ष कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, ता. सिंदेखेड राजा, जि. बुलढाणा	नवीन अभ्यासक्रम १. बी.ए. (ग्रंथालयशास्त्र, नागरी सेवा) २. बी.कॉम. (अकाउंटसी) ३. एम.ए. (मराठी, इंग्रजी, इतिहास, राज्यशास्त्र) ४. एम.एस्सी. (रसायनशास्त्र, गणित, भौतिकशास्त्र, प्राणीशास्त्र, संगणकशास्त्र) ५. एम.कॉम. पदव्युत्तर पदवी - ग्रंथालय व माहितीशास्त्र
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद			
१५.	१.	रामेश्वर शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित श्री. पंडीगुरु पार्डीकर महाविद्यालय, सिरसाळा, ता. परळी वैजनाथ, जि. बीड	नवीन अभ्यासक्रम १. एम.ए. - मराठी
१६.	२.	श्री. भवानी शिक्षण प्रसारक मंडळाचे संचलित शि. म. गुरुवर्य रा. गो. शिंदे महाविद्यालय, परांडा, जि. उस्मानाबाद	नवीन अभ्यासक्रम १. एम.कॉम.

विवरणपत्र - ब
नवीन विषय

अ.क्र.	अ.क्र.	संस्थेचे/ महाविद्यालयाचे नांव	प्रस्तावित नवीन अभ्यासक्रम/विषय
		संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती	
१.	१.	वाय.डी.व्ही.डी.कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय, तिवसा, ता. तिवसा, जि. अमरावती.(१२४)	नवीन विषय बी.एस्सी.भाग-१ (स्टॅटीस्टीक्स)
		स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड	
२.	१.	किसान शिक्षण प्रसार मंडळाचे कर्मयोगी तुळशीराम पवार महाविद्यालय, हाडोळती, ता. अहमदपूर, जि. लातूर	नविन विषय बी.ए. - ग्रंथालयशास्त्र, शारिरीक शिक्षण, मानसशास्त्र

विवरणपत्र - क
अतिरिक्त तुकडी

अ.क्र.	अ.क्र.	संस्थेचे/ महाविद्यालयाचे नांव	प्रस्तावित नवीन अभ्यासक्रम/विषय
		मुंबई विद्यापीठ, मुंबई	
१.	१.	स्वयंम सिध्दी मित्र संघाचे नाईट डिग्री कॉलेज सोनारदेवी कंपाउंड, औक्द्राय नाका जवळ, कल्याण- भिवंडी रोड, वसई रोड, वसई दिवा रेल्वे रुट, ता. भिवंडी, जि. ठाणे- ४२१३०२	अतिरिक्त तुकडी बी. कॉम बी. एम. एस.
२.	२.	केरलिया समाजम डोबिवलीचे मॉडेल कॉलेज खंबालपाडा, ठाकुर्ली (पू), जि. ठाणे-	अतिरिक्त तुकडी १) बी कॉम (अकाउंटिंग अँड फायन्यास (२४०-३००) २) बी एम एस (१२०-१८०) ३) एम एस्सी (इन्फोरमेशन टेक्नॉलॉजी) (४०-६०)
३.	३.	व्ही. के. कृष्णा मेनन कॉलेज ऑफ कॉमर्स अँड इकोनॉमिक्स, शरद शंकर दिघे कॉलेज ऑफ सायन्स भांडूप रेल्वे स्टेशन जवळ, भांडूप (पू), मुंबई- ४०० ०४२	अतिरिक्त तुकडी १) बी. कॉम (अकाउंटिंग अँड फायन्यास) (६०-१२०) २) बी. एम. एस. (६०-१२०)
		शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर	
४.	१.	रयत शिक्षण संस्था, सातारा संचलित कर्मवीर भाऊराव पाटील इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज अँड रिसर्च, वर्ये, सातारा	अतिरिक्त तुकडी बी.सी.ए.भाग १ (८१ ते १६०)

५.	२.	कौन्सिल ऑफ एज्युकेशन, कोल्हापूर, ६४९ सी. वॉर्ड, आझाद चौक, कोल्हापूर, देशभक्त रत्नाप्पा कुंभार कॉलेज ऑफ कॉमर्स कोल्हापूर,	अतिरिक्त तुकडी बी.कॉम भाग-१
		कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव	
६.	१.	महात्मा गांधी शिक्षण मंडळाचे कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, चोपडा यावल रोड, चोपडा ता. चोपडा जि. जळगाव	एम.एस.सी. (कार्बनिक रसायन शास्त्र)- प्रथम वर्ष [१] एम.कॉम.-प्रथम वर्ष [१]
		पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर	
७.	१.	अक्कलकोट एज्युकेशन सोसायटीचे सी. बी. खेडगीज बसवेश्वर सायन्स, राजा विजयसिंह कॉमर्स, राजा जयसिंह आर्ट्स कॉलेज, अक्कलकोट, ता. अक्कलकोट, जि. सोलापूर - ४१३ २१६.	अतिरिक्त तुकडी बी.कॉम. भाग-१
८.	२.	अक्कलकोट एज्युकेशन सोसायटीचे सी. बी. खेडगीज बसवेश्वर सायन्स, राजा विजयसिंह कॉमर्स, राजा जयसिंह आर्ट्स कॉलेज, अक्कलकोट, ता. अक्कलकोट, जि. सोलापूर - ४१३ २१६.	अतिरिक्त तुकडी बी.एस्सी. भाग-१
		राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	
९.	१.	धरमपेठ म.पा. देव स्मृती विज्ञान महाविद्यालय, उत्तर अंबाझरी मार्ग, अंबाझरी उद्यानाजवळ, नागपूर - ४४० ०३३.	अतिरिक्त तुकडी १. विज्ञान - मास्टर ऑफ कॉम्प्युटर सायन्स - गणित माध्यम - इंग्रजी अपेक्षित विद्यार्थी संख्या - २२ तुकडी संख्या - १ अतिरिक्त तुकडी.
		स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड	
१०.	१.	रॉयल एज्युकेशन सोसायटीचे संगणकशास्त्र व माहिती तंत्रज्ञान महाविद्यालय, लातूर	नविन तुकडी १) बी.एस्सी. - सी.एस. (१२०)
११.	२.	रॉयल एज्युकेशन सोसायटीचे संगणकशास्त्र व माहिती तंत्रज्ञान महाविद्यालय, लातूर	नविन तुकडी १) बी.सी.ए.

विवरणपत्र - ड
नवीन विद्याशाखा

अ.क्र.	क्र.	संस्थेचे/ महाविद्यालयाचे नांव	प्रस्तावित नवीन अभ्यासक्रम/विषय
		शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर	
१.	१.	श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचलित आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, नागठाणे, ता. व जि. सातारा.	नवीन विद्याशाखा विज्ञान विद्याशाखा - बी.एस्सी भाग १
		डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद	
२.	१.	रामेश्वर शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित श्री. पंडीगुरु पार्डीकर महाविद्यालय, सिरसाळा, ता. परळी वैजनाथ, जि. बीड	नवीन विद्याशाखा वाणिज्य

२. अटी व शर्ती :

- उपरोक्त विवरणपत्रात ज्या अनुदानित महाविद्यालयांना नवीन अभ्यासक्रम/ विषय/ विशेषस्तर विषय अतिरिक्त तुकडी, नवीन विद्याशाखा मंजूर करण्यात आलेल्या आहेत त्या कायम विनाअनुदान तत्वावरील असल्याने सदर मान्यतेच्या अनुषंगाने अशा महाविद्यालयांना अनुदान तत्वावर शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची मागणी करता येणार नाही.
- उपरोक्त प्रमाणे ज्या महाविद्यालयांना नवीन अभ्यासक्रम/ विषय/ विशेषस्तर विषय, अतिरिक्त तुकडी, नवीन विद्याशाखा मंजूर करण्यात आलेल्या आहेत, त्या महाविद्यालयांनी त्यांच्या विभागीय सहसंचालकांकडे ते भविष्यात कोणत्याही परिस्थितीत अनुदानाची मागणी करणार नाहीत असे हमीपत्र रु. १००/- च्या नॉन ज्युडीशियल स्टॅम्प पेपरवर सादर करावे.
- महाविद्यालयाने हमीपत्र सादर केल्याशिवाय किंवा तसे विभागीय सहसंचालकांचे प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्याशिवाय संबंधित विद्यापीठाने संलग्नतेची प्रक्रिया सुरु करू नये.
- महाविद्यालयांनी, संबंधित विद्यापीठाने विहित केलेल्या निकषांनुसार व विद्यापीठ अनुदान आयोगाने विहित केलेल्या शैक्षणिक पात्रतेनुसार अध्यापक/ कर्मचारी वर्ग नेमणे आवश्यक असून, इतर सर्व आवश्यक पायाभूत सोयी उपलब्ध कराव्यात व त्याची खात्री विभागीय सहसंचालकांनी करावी आणि तदनंतरच उपरोक्त अट क्र. २ मधील प्रमाणपत्र विद्यापीठास द्यावे.
- महाविद्यालयाने कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर प्रवेश क्षमतेपेक्षा जास्त प्रवेश देऊ नयेत.
- विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (अॅफिलिएशन ऑफ कॉलेजस बाय युनिव्हर्सिटीज रेग्युलेशन २००९) मध्ये महाविद्यालयांना संलग्नीकरण देण्याबाबत विहित निकषांची पूर्तता केल्याशिवाय संबंधित महाविद्यालयांना संलग्नीकरण देण्याची कार्यवाही विद्यापीठाने करू नये.
- विद्यापीठांनी संलग्नीकरण देण्याबाबत आवश्यक असलेली पुढील कार्यवाही करण्यापूर्वी शासन मान्यता आदेशांचे अवलोकन केल्याशिवाय व विभागीय सहसंचालकाचे अट क्रमांक २ मधील प्रमाणपत्र मिळाल्याशिवाय संलग्नता देण्याची प्रक्रिया सुरु करू नये. विद्यापीठांनी संलग्नतेबाबतचा पूर्तता अहवाल संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे व संबंधित विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांना पाठवावा.
- मंजूर करण्यात आलेल्या नवीन अभ्यासक्रम / विषय/ विशेषस्तर विषय, अतिरिक्त तुकडी, नवीन विद्याशाखांच्या अनुषंगाने संबंधित विद्यापीठांनी व विभागीय सहसंचालकांनी नियतकालिक आढावा घेऊन सदर नवीन अभ्यासक्रम / विषय/ विशेषस्तर विषय, अतिरिक्त तुकडी, नवीन विद्याशाखांमध्ये मंजूर विद्यार्थी संख्येच्या ५०% किंवा त्यापेक्षा कमी विद्यार्थी दिसून आल्यास सदर नवीन अभ्यासक्रम / विषय/ विशेषस्तर विषय, अतिरिक्त

तुकडी, नवीन विद्याशाखांची मान्यता रद्द समजून तसे शासन व विद्यापीठाच्या माहितीने विभागीय सहसंचालकांनी आदेश काढावेत. मा. उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठ, नागपूर येथे दाखल झालेल्या याचिका क्रमांक २४४६/२०१३ व २४४८/२०१३ मध्ये उपस्थित केलेल्या बाबी विचारात घेता या अटी संदर्भात आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची जबाबदारी संबंधित विद्यापीठ व विभागीय सहसंचालक यांची राहिल.

५. सदर शासन आदेश महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०८१६२००२००६३०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(द. रा. कहार)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव.
२. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव.
३. मा. मंत्री (उ. व तं. शि.) यांचे खाजगी सचिव.
४. प्रधान सचिव (उ. व तं. शि.), मंत्रालय, मुंबई.
५. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य.
७. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य.
८. विशि-३/विशि-४ कार्यासन, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
९. संबंधित संस्था (विद्यापीठामार्फत).
१०. निवडनस्ती (मशि-४).